

skønt man totalt forandrede Forholdet mellem Tingene. Gennem det Forslag, vi Socialdemokrater her tillade os at stille, løses disse Spørgsmaal paa den simpleste Maade, nemlig af sig selv. Spørgsmaalet om Finanslovkonflikter, Spørgsmaalet om Konflikter i det hele taget mellem Tingene kommer jo overmaade nemt og simpelt ud af Verden. Naar man ikke længer har to, men kun eet Ting, er Spørgsmaalet om Finanslovkonflikter og alle andre Konflikter mellem Tingene løst med det samme. Og Spørgsmaalet om Rigsretten løses overmaade let og simpelt, nemlig ved at opheve Rigsretten. Gaa vi over til Etkammerssystemet — og maaske i det hele taget —, er der ingen Grund til at opretholde en Særdomstol til at dømme Ministre, navnlig ikke under det Forfatningssystem, vi ønske. Politisk ere og bør Ministrene være ansvarlige for Folkerepræsentationen, og begaa de Ting af kriminel Art, begaa de Forseelser, ja, saa kan deres Sag naturligt paadømmes af de almindelige Domstole. Man kunde maaske i den almindelige Straffelov, i Kapitlet om Embedsmændene, indføre særlige Bestemmelser om den særlige Art af Embedsmænd, som Ministrene ere, men en Rigsret, en særlig Domstol til at dømme Ministre, anse vi for overflødig. Disse to Spørgsmaal, som man særlig fra det ærede Medlem fra Ringkøbings (J. C. Christensen) og det ærede Medlem fra Æbeltofts (N. Neergaard) Side under tidligere Forfatningsforhandlinger har draget frem som Spørgsmaal, der maatte løses samtidig med den almindelige Forfatningsrevision, ere altsaa løste af sig selv paa den simpleste Maade gennem det Forslag, vi tillade os at stille.

Jeg vil fremhæve en tredje Fordel ved dette Forslag. Der tales, særlig fra Højres Side — en Tale, der synes at vinde mere og mere Anklang i Venstre —, saa tidt om, at vi have for mange Rigsdagsmænd, og at vi for Guds Skyld ikke maa forhøje Antallet. Der er ogsaa i Betænkningen fra Flertallets Side en Antydning af, at kunde man nøjes med mindre end 132, var det rart — ja, det er særlig i Betænkningen om Valgkredsloven, at det er kommet frem. Jeg har nu aldrig kunnet dele denne Betragtning, men jeg vil gøre de ærede Medlemmer af Højre, og de andre der dele denne Betragtning, opmærksomme paa, at gennem det Forslag, vi her stille, indskrænkes Rigsdagsmændenes Antal ganske betydeligt, hvad der jo ogsaa vil være en økonomisk Fordel. Her er altsaa en Vej for de ærede Medlemmer af Højre, som

ønske Rigsdagsmændenes Antal indskrænket. Vi ere villige til at indskrænke deres Antal ved at afskaffe de 66 Landsdagsmænd; det er en meget betydelig Indskrænkning af Rigsdagsmændenes Antal, en Nedgang fra 180 til 132, en stor Besparelse i disse økonomisk sløje Tider. Vi vente nu at høre, hvad Højre siger til denne Fremgangsmaade, som jeg synes er rationel og gaar i den Retning, man altid ønsker fra deres Side.

Det Forslag, vi fremsætte om et Etkammersystem paa fuldt demokratisk Grundvold, er ikke uden Rod i dansk demokratisk Tradition. Selve Juni-Grundloven var jo, som alle bekendt, et Kompromis mellem det daværende Demokrati og den daværende Konservatisme; og det Krav, som oprindelig stilledes af det danske Demokrati i 40erne, det Krav, som blev baaret frem baade af Bondevennerne og Hippodrommændene her i København, det daværende københavnske radikale Haandværker- og Intelligensparti, var Etkammersystemet. Der findes kraftige Udtalelser derom under den grundlovgivende Rigsforsamlings Forhandlinger. Jeg skal her nævne en Udtalelse af Bondevennen Asmund Gleerup fra 1. Maj 1849, hvor han siger: „Ser jeg paa Repræsentationsspørgsmaalet fra den sunde Fornufts Standpunkt, da forekommer det mig, at det som de fleste store Ideer i sin Grund er simpelt og ligefremt, naar man kun tager det, som det er, og ikke gør det til andet, end hvad det er. Dersom der skal være Sandhed i Folkerepræsentationen, og dersom den ikke skal lyve sig sit Navn til, da maa det være Folket selv, som gennem Repræsentationen stilles frem, ikke nogen enkelt Side eller nogen enkelt Interesse, men det selv, hverken bedre eller værre, end det er... Jeg og mine Venner i Grundlovsudvalget have tænkt os en saadan sand og stærk Folkerepræsentation i Form af Etkammersystemet.“ Saa føjer han ganske vist til, at han ikke har stort Haab om, at det kan gennemføres i den grundlovgivende Rigsforsamling, hvor bl. a. en Trediedel var kongevalgte, og at det heller neppe vil blive accepteret af Kongen. Han henskyder det saa til en senere Tid at løse Forfatningssagen i Etkammersystemets Aand og føjer saa til, at han subsidiært kan nøjes med et Tokammerssystem, naar blot begge Kamre vælges efter almindelig Valgret. Asmund Gleerup ønskede dette Etkammersystem grundlagt paa den fuldt ud lige og almindelige Valgret. Han holdt den 12. Marts 1849 en begejstret Tale for